

с. 93]. Подібний стан речей в українському православ'ї насамперед в проповідництві, викликав занепокоєння в особливих ревнителів православної віри, яке передав у листі до Петра I Єрусалимський патріарх Досифей: "Ныне в той стране глаголемое козацкая земля суть неции, иже в Риме и Польше от латинов научени, и бяху архимандриты, игумены и прочитают неподобная мудрования в монастырех..." [7, с. 3].

Значна кількість освічених осіб, котрі гуртувалися при Лаврі, та їх різностороння просвітницька діяльність у тісному зв'язку з Київською академією надавала Печерській лаврі характеру науково-освітнього центру, хоча після короткочасного функціонування створеної Петром Могилою школи у Лавра не мала при собі власних загальноосвітніх учбових закладів. Цікавим у цьому контексті є свідчення, яке подає К. Харлампович, хоч і піддає його сумніву: "По весьма недостоверной "Хронике русского театра", – заявляє автор в одній з приміток, – в 1699 – 1700 рр. в Киево – Печерской Лавре обучались (великорусские) студенты Григорий Палицын, Константин Дьяконов, Федор Белозерский – главные действующие лица в разыгранной 1 января 1700 г. пьесе Дмитрия Туптала "Кающийся грешник"[11, с. 414].

Отже, Києво-Печерська Лавра зазначеного періоду була не тільки релігійним, але й визначним науково-освітнім центром, навколо якого гуртувалися представники української духовної та інтелектуальної еліти. У час панівного положення польської культури (XVII ст.) та інтенсивної русифікації України (XVIII ст.) звернення лаврських науковців до просвітництва України з часів Київської Русі сприяло зміцненню національно-освітніх позицій Української держави.

Список використаної літератури

1. Mediaevalia Ucrainica: ментальність та історія ідей. – К., 1992. – Т. I. – 122 с.
2. Акты и документы, относящиеся к истории Киевской Академии. – Отд. II (1721-1795) / под ред. Н. И. Петрова: В 5 тт. – К.: Тип. КПЛ., 1904-1908.
3. Варлаам Я. Митрополит Киевский и Малыя России (1690 – 1707г.) / Я Варлаам // Киевские епархиальные ведомости. – 1905. – №12 – 29, 31- 35, 49 – 50.
4. Вишневский Д. Киевская Академия в первой половине XVIII века / Д. Вишневский – К., 1903. – 371с.
5. Захара І. С. Стефан Яворський. / І. С. Захара. – Львів : Каменяр, 1991. – 111с.
6. Описание документов и дел, хранящихся в архиве Св.Синода: в 39 т. (1542-1759). – СПб., 1868-1910.
7. Пекарский П. Наука и культура в России при Петре Великом / П. Пекарский. – СПб., 1862. – 694с.
8. Письма преосвященного Лазаря Барановича. – Чернигов, 1865.
9. Путешествие Антиохийского патриарха Макария в Россию в половине XVII века: в 5 вып. – М., 1896-1900.
10. Стратий Я. М., Литвинов В. Д., Андрушко В. А. Описание курсов философии и риторики профессоров Киево-Могилянской академии. / Я. М. Стратий, В. Д. Литвинов, В. А. Андрушко. – К.: Наукова думка, 1982. -346 с.
11. Харлампович К. Малороссийское влияние на великорусскую церковную жизнь / К. Харлампович. – Казань, 1914. – Т.1. – 878 с.
12. Яворський Стефан. Філософські твори.: в 3-х т./ Стефан Яворський. – К.: Наукова думка, 1992. – Т. 1 – 629 с.

Андрій Хлопов

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "ТЕХНОЛОГІЇ" ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ВИЩА МАТЕМАТИКА"

Мета статті. В умовах сучасного конкурентного середовища неocenенну роль відіграють інноваційні технології при підготовці майбутнього вчителя. Проблеми наукової організації праці (НОП) також завжди привертати увагу вчених, науковців, управлінців, керівників.

Анотація. В роботі з'ясовується роль інноваційних технологій, а також технічних дисциплін в цілому у підготовці вчителя освітньої галузі «Технології». Автор зупиняється на розгляді поставленого питання на прикладі вищої математики, яка вивчається на відповідних спеціальностях на першому курсі факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету. Певний відбиток на задану проблему дає перехід системи вищої освіти України на кредитно-модульну систему навчання. Також в статті подається опис ролі педагогічних технологій при викладанні відповідних предметів для студентів ВИШів педагогічного профілю.

Ключові слова: інноваційні технології, кредитно-модульна система навчання, освітня галузь «Технології».

Постановка проблеми. Педагогічний університет готує вчителів освітньої галузі «Технології» для школи, а тому існує взаємозв'язок між підготовкою вчителя та навчанням учня.

У зв'язку із впровадженням нового стандарту освіти [5] та нової програми з трудового навчання [10] виникає потреба у вивченні різнобічних технологій, що використовує людство [5]. Сучасна підготовка вчителя освітньої галузі «Технології» висуває зовсім нові вимоги до змісту, методів, засобів і форм, а також організації та керування [2].

Виклад основного матеріалу. Основна мета освітньої галузі в школі – це формування всебічно розвиненої, технічно і технологічно освіченої особистості, яка буде підготовлена до активної трудової діяльності в умовах конкуренції та сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Ці вимоги також зазначені в «Державному стандарті базової і повної середньої освіти» [3], де визначені основні вимоги до освітнього рівня учнів та випускників основної і старшої школи [8]. Документ охоплює базовий навчальний план, ставлячи нову мету для базової і повної середньої освіти, змінюючи тим самим завдання Вищої школи з підготовки вчителя освітньої галузі «Технології» [2, 7].

У школі вивчається декілька змістових ліній, які є наскрізними [1] для «реалізації змісту галузі в основній і старшій школі». Але ж основою реалізації є проектно-технологічна та інформаційна діяльність [8].

Але ж головним завданням реформування системи освіти в Україні є створення якісно нової системи підготовки майбутнього педагога з урахуванням економічних аспектів життя суспільства. Розробці нових підходів до підготовки майбутніх педагогів, моделюванню різних аспектів педагогічної діяльності та особистості вчителя присвячені дослідження А. Вербицького, І. Зязюна, О. Коберника та інших. Тому в трудовій підготовці учнівської молоді відповідно до державного стандарту [3] освітньої галузі «Технології» акцент повинен бути поставлений на формування і розвиток творчої ініціативи, творчого пошуку, інтелектуального наповнення всього змісту трудового навчання, створення реальних умов і можливостей для розвитку особистості кожного учня. Вчителю освітньої галузі «Технології» повинен, прийшовши на роботу, формувати з учня технічно освічену особистість, здатну адаптуватись до стрімких змін в сучасному технологічному середовищі [4].

В процесі навчання студент отримує знання, вміння і виробляє навички, необхідні для майбутнього самовизначення в суспільстві. А допомогти йому в цьому покликані технічні (спеціальні) та психолого-педагогічні дисципліни, які читаються на факультеті технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Фахова підготовка студента як раз і складається із гармонійно пов'язаних між собою трьох циклів. Звичайно, що більшу частину часу виділено на цикл спеціальних дисциплін, до якого входять виробниче навчання, вища математика, технічна механіка, гідравліка та теплотехніка, технічна творчість, матеріалознавство виробів з деревини, конструювання виробів з деревини та інші.

Основою побудови оновленого змісту трудового навчання стала проектно-технологічна діяльність, яка інтегрує усі види сучасної діяльності від появи творчого задуму до отримання виробу. Підвищується значення вивчення циклу «Машинознавства» і, зокрема, курсу «Вища математика», який розпочинає цей цикл.

При вивченні змістової лінії «Людина в технічному середовищі» формується уявлення про техніку як засіб пізнання. Ці знання отримує студент під час опанування курсів «Теорія машин і механізмів», «Теоретична механіка».

Важливим у плані підготовки вчителя галузі «Технології» є використання методів диференціації навчання, постановки альтернативних проблемних завдань. Технології навчання залучаються при виконанні всіх видів навчальної роботи шляхом знаходження причинно-наслідкових зв'язків.

Елементи проблемного (евристичного) навчання використовуються фрагментарно в усіх видах навчальної діяльності шляхом постановки проблемних завдань у процесі встановлення зворотнього зв'язку з аудиторією. А в повному об'ємі це робиться під час виконання самостійних завдань.

На заняттях з цих дисциплін відбувається формування студента як майбутнього фахівця, який повинен вміти, за сучасними вимогами, оперувати своїми знаннями за фахом, комплексно їх застосовуючи, а також вміти провести порівняльний аналіз та узагальнення. А в цьому неоціненну роль відіграють міждисциплінарні зв'язки, суть яких полягає у тому, що при вивченні предметів одного циклу потрібні знання з інших предметів.

Курс вища математика є основою для наступних технічних предметів, а знання з цього предмету є базою для успішного подальшого вивчення технічних предметів.

Тому важливою частиною підготовки майбутнього вчителя освітньої галузі «Технології» є отримання ґрунтовних знань, які потім повинні застосовуватись на практиці. Студенти факультету технологій та дизайну опановують спеціальний цикл «Машинознавство», який є центральним у підготовці фахівця професійної освіти [2].

На перших курсах студенти факультету досить ґрунтовно вивчають курси вищої математики, інженерної графіки, загальної фізики. Тому при вивченні курсу теоретичної механіки з метою цілеспрямованого впливу на розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця потрібно встановлювати міждисциплінарні зв'язки, розширюючи тим самим уявлення студентів про навчальний процес.

Наведемо приклад застосування міждисциплінарних зв'язків для покращення засвоєння студентами курсу «Вища математика». На факультеті на першому і другому курсах вивчають предмети «Інженерна та комп'ютерна графіка», «Вища математика», «Фізика». Набуті навички з основ графічної грамотності [7] і розвинуте просторове мислення стає в нагоді, також при вивченні курсу «Технічна механіка». Курс «Основи взаємозамінності і стандартизація» теж тісно пов'язаний із курсом «Вища математика». У зв'язку із цим необхідним є формування цілісної картини світосприйняття у студентів. А основою якраз і є курс «Вища математика».

Аналіз всього вище сказаного наводить на думку про те, що потрібно з самого початку навчання студентів на факультеті цілеспрямовано вказувати їм шляхи використання отриманих знань при вивченні дисциплін, які вивчаються за навчальним планом на старших курсах. Така організація навчально-виховного процесу майбутніх фахівців професійної освіти буде сприяти формуванню загальної та спеціальної культури стосовно їх фаху і навчить студента в майбутній його трудовій діяльності знаходити, встановлювати та осмислювати знання з різних галузей, утворюючи з них цілісну систему. А це при роботі з дітьми, іншими людьми дасть змогу працювати натхненно і творчо на провітання нашої великої держави.

Організації самостійної роботи приділяється особлива увага. Існує багато форм самостійної роботи студентів, а саме:

- підготовка теоретичного матеріалу;
- його актуалізація;
- підготовка до практичних занять з предмету;
- підготовка до контрольних робіт;
- виконання домашніх завдань;
- підготовка до теоретичних заліків.

Але її роль підвищується у зв'язку із переходом Вищої школи на навчання за кредитно-модульною системою і входженням в Болонський процес.

Технологія кредитно-модульної системи навчання впроваджується з метою стимулювання систематичної самостійної роботи студентів [4]. У зв'язку із переходом на цю систему навчання значна частина матеріалу винесена на самостійне опрацювання, тому значно підвищуються вимоги до методичного забезпечення навчальних дисциплін.

Технологія кредитно-модульної системи навчання сприяє підвищенню об'єктивності оцінки знань, виявлення та розвитку творчих здібностей студентів, індивідуалізації та диференціації навчання, впровадженню ділових відносин викладачів та студентів на рівні співробітництва та співтворчості, розвитку у майбутніх вчителів освітньої галузі «Технології», а також у майбутніх інженерів-педагогів ініціативності; творчості, активності, самостійності, прагнення до постійного самовдосконалення. Звичайно, що самостійна робота ґрунтується на застосування особистісно орієнтованих технологій, основою для яких є активізація пізнавальної діяльності студентів [4, 8].

Висновки. Кінець ХХ – початок ХХІ століття показав, що прийшов час новітніх технологій, які суттєво вплинули на умови і характер праці, а також в цілому – трудової діяльності. Це найбільш відчутно в технічних галузях. Сучасна теорія навчання та виховання все більш звертається до людини та процесів, що викликаються в неї діяльністю, спілкування та спеціальними педагогічними впливами [9, 11].

Весь описаний цикл дисциплін, спрямованих на формування цілісної особистості вчителя освітньої галузі «Технології» вивчається на факультеті технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Життя сучасної людини неможливе без технологічних знань в зв'язку із тим, що її відносини із світом завжди технологічні. Останнім часом людство стрімко просувається до освоєння високо економічних технологій по створенню нових біологічних та хімічних систем і машин різного виду та призначення. Розвиток творчих здібностей та ділових якостей при освоєнні технологічного світу приходить до людини під час цілеспрямованих занять.

Вчені стверджують, що при ознайомленні учнів із світом нових професій, технологій повинні бути теорія і практика. Учні повинні самі правильно обирати професійну діяльність, в чому велика роль належить урокам трудового навчання [11].

Список використаної літератури

1. Гладка Л.П. Міжпредметні зв'язки як фактор формування педагогічної майстерності вчителя трудового навчання / Педагогічна майстерність як сучасна технологія розвитку особистості вчителя : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 4-6 березня 2002 р. – Полтава: ПДПУ, 2002. – С. 85-88.
2. Горчинський С.В. Розвиток інтересу до гурткових занять з декоративно-прикладного мистецтва / Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : Науковий збірник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. XVIII. Умань, 2006. – 190 с.
3. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. Затверджено Постановою №24 КМУ від 14.01.2004. – 68 с.
4. Калязін Ю. Формування понять про енергетичну стратегію України при вивченні основ технологій / Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання проблеми теорії і практики : Зб. наук. праць. Вип. 2 / Полтавський держ. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. Полтава: ПДПУ, 2007. – С. 217-221.
5. Лихолат О. Наукова організація праці в побуті як предмет вивчення в навчальному курсі «Домознавство» / Інноваційні технології у професійній підготовці вчителя трудового навчання : проблеми теорії і практики : Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті академіка Д.О. Тхоржевського і 30-річчю факультету технологій та дизайну Полт. держ. пед. ун-ту ім. В.Г. Короленка). 9-10 жовтня 2008 року. – Полтава: ПДПУ, 2008. – С. 311-313.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зазюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. / За ред. І.А. Зазюна. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с.
7. Положення про модульно-рейтингову систему навчання. – Полтава: ПДПУ, 2005. – 30 с.
8. Програма для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Трудова підготовка. – №3 2005. – С. 23-34.
9. Титаренко В.П. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання в проектно-технологічній діяльності / Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Науковий збірник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. XVIII. Умань, 2006. – 190 с.

10. Хлопов А.М. Роль новітніх технологій у підготовці майбутнього вчителя освітньої галузі «Технологія» / Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : Науковий збірник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. XVIII. Умань, 2006. – С. 132-136

11. Хлопов А.М. Роль технічної механіки при підготовці вчителя до викладання освітньої галузі «Технології» в школі / Зміст освітньої галузі «Технології» та профільне навчання в 12-річній школі : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 14-15 жовтня 2004 року. – Полтава: ПДПУ, 2004. – С. 53-54.

Андрій Кравченко

УПРОВАДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ КУРСАНТІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Згідно з пріоритетними напрямками, визначеними у Національній стратегії розвитку освіти (III Всеукраїнський з'їзд працівників освіти України), інноваційні методолого-теоретичні перетворення в педагогічній науці вносять фундаментальні зміни до організації, структури і змісту комунікативної взаємодії в усіх навчально-виховних закладах, особливо військових. Від рівня підготовки військового фахівця насамперед залежить зміцнення міжнародного авторитету держави, успішність здійснення Збройними Силами миротворчих місій, формування позитивного іміджу нашої країни.

Комунікативна взаємодія у первинній професійній підготовці майбутнього офіцера вибудовує основи його професіоналізму, розвиває креативність та оперативність мислення, почуття власної і людської гідності, потреби фахової самоосвіти упродовж життя, а отже, сприяє формуванню вільного, повноправного професіонала і громадянина України й світу.

Формування комунікативної взаємодії курсантів вищого військового навчального закладу у період первинної професійної підготовки розпочинається з процесу адаптації першокурсника до нових умов життєдіяльності. Цей процес важливий і складний, оскільки «емоційне сприйняття воїном інших військовослужбовців і різних груп, а також групою інших груп і окремих військовослужбовців має велику зворотну силу впливу на інтелектуальну і вольову сферу як особистості, так і військового колективу. Воно є основою формування відповідного самопочуття воїнів» [1, с. 181].

Аналіз результатів навчально-виховної роботи закладів освіти Міністерства оборони України та проведений пілотажний експеримент за методикою І. Мар'єнка засвідчили, що рівень підготовленості курсантів з комунікативної взаємодії не повною мірою відповідає сучасним вимогам до військової служби та виконання навчально-бойових завдань, зокрема 57,3 % їх не володіють достатніми для цього компетентностями, знаннями, вміннями та навичками.

Більшість офіцерів військового вишу в своїй професійній діяльності застосовують переважно загальні методи та використовують масові заходи виховної роботи, не зважаючи на соціальні зміни та вимоги часу, без урахування індивідуальних потреб і прагнень курсантів. Командири та викладачі не підготовлені до педагогічно доцільного здійснення і проектування розвитку системи відносин курсантів, їхньої професійної і міжособистісної взаємодії. Це призводить до значних прогалин у навчально-виховній роботі, коли головна увага приділяється лише підтриманню зовнішньої авторитарної військової дисципліни, не враховуючи внутрішню сферу молодого людини в формуванні військового фахівця. Відсутність професійних психолого-педагогічних знань щодо комунікативної взаємодії призводить до зниження загального рівня вихованості та навченості курсантів, а також зумовлює формування неправильного уявлення про подальшу професійну діяльність у військах.

Виникає необхідність виявлення закономірностей, сутності і специфіки процесу формування комунікативної взаємодії у первинній підготовці військовослужбовців –